

1 TESALONICENSES

1. **Kay cartatari, ¿pitaq escribiran?** Kay cartataqa *apóstol Pablo escribiran, Tesalónica llaqtapi tiyaq creyentekunaman apachinanpaq (1 Tes 1.1; 2.18). Apóstol Pabloqa Cilicia provincia ukhupi kaq Tarso llaqtapin naceran (Hech 21.39; 22.13). Pabloqa papanqa ishkay *nacionniyoqmi karan: Israel nacionniyoq hinallataq Roma nacionniyoq ima. Chayraykun Pablopas chay ishkay nacionniyoq karan (Filip 3.4-5). Pabloqa ishkay sutiyoqmi karan: Hebreo rimaypin karan Saulo, Roma nacionniyoq runakunapa rimayninpitaqmi karan Pablo (Hech 13.9). Pabloqa *Moisespa escribisqan *leykunamanta allin yachaq runan karan. Señor Jesucristopi manaraq iñishaspaqa, Jesucristopi creeq runakunatan nishuta cheqnikuran (Hech 9.1, 2; 22.5). Ichaga Jesucristopi iñispañan, Pabloqa huk law nacionniyoq runakunaman Jesucristomanta allin willakuykunata willananpaq riran (Hech 26.17-18; Gál 2.8).
2. **Kay cartari, ¿hayk'aqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa kanman karan Señor Jesucristopa nacesqanpa qepanta 50 otaq 51 watakunapin.
3. **Kay cartari, ¿pikunapaqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa karan Tesalónica llaqtapi kaq creyentekunapaqmi.
4. **Kay cartari, ¿imapaqtaq escribisqa karan?** Kay cartaqa escribisqa karan Tesalónica llaqtapi tiyaq creyentekuna iñiyinkupi kallpanchakunankupaqmi (1 Tes 1.6; 3.4), saynallataq Señor Jesucristopa kutimunanpi seguro kanankupaq ima (1 Tes 3.13; 4.13 asta 5.10).
5. **Kay cartapiri, ¿mayqen versiculotaq aswan más importante yuyanapaq?** Kay versiculon aswan más importanteqa: “Ichaga noqanchisqa yachanchismi Señorninchis Jesucristo wañusqanmanta kawsarimusqantaqa. Saynallataqmi Señorninchis Jesucristopi creespa wañuqkunatapas kikin Diospuni kawsarichimunqa” (1 Tes 4.14).
6. **Kay cartari, ¿imayna dividisqataq kashan?** Kay cartaqa khayna dividisqan kashan:
  - (1) Apóstol Pablo graciasta qon Tesalónica llaqtapi tiyaq iñiqkunamanta (1 Tes 1.1-10).
  - (2) Apóstol Pablo Tesalónica llaqtapi llank'aspas huk allin ejemplo kasqanmanta (1 Tes 2.1-16).
  - (3) Tesalónica llaqtapi creyentekunaman apóstol Pablo visitay munasqanmanta (1 Tes 2.17 asta 3.13).
  - (4) Diospa munasqanman hina kawsananchismanta (1 Tes 4.1-12).
  - (5) Señorninchis Jesucristopa kutimunanmanta (1 Tes 4.13 asta 5.11).
  - (6) Jesucristopi creeq runakunata apóstol Pablo kallpanchasqanmanta (1 Tes 5.12-28).

Cartapa qallariyininmanta

1 1 Tesalónica llaqtapi huñunakuq wawqe panaykuna: Noqa Pablon, Silvanopiwani, hinallataq Timoteopiwani ima kay cartata qankunaman esribimuspa saludamuykichis. Qankunaqa Diospa, hinallataq Señorninchis Jesucristopa khuyakusqan wawankunan kashankichis. Chayraykun noqaykuqa mañakushayku, Diosninchis, hinallataq Señorninchis Jesucristopas tukuy imapi yanapaspa, hawkallata kawsachisunaykichispaq.

Apóstol Pablon graciasta qon Tesalónica llaqtapi iñiqunamanta

2 Noqaykuqa Diosmanta sapa kutin mañakuspakun, qankunamanta yuyariyku. Hinapan Diosman graciasta qoyku llapallaykichismanta. 3 Hinaspapas sapa kutin qankunamanta yuyarispaykun, Dios Taytanchisman tukuy sonqoykuwan graciasta qoyku kaykunamanta: Diospaq llank'asqaykichismanta, paypi allin iñisqaykichismanta, munakuywan servisqaykichismanta, hinallataq ñak'arisppapas, Jesucristopi allinta confiaspa mana ishkayasqaykichismantawan ima. 4 Khuyasqay wawqe panaykuna, Diosmi qankunataqa anchata munakusunkichis. Chayraykun qankunataqa akllasurankichis, wawankuna kanaykichispaq. Chaytan noqaykuqa allinta yachayku.

5 Noqaykuqa Jesucristomanta allin willakuykunata qankunaman willaspaykuqa, manan rimayyllachu rimarayku. Aswanmi *Santo Espiritupa atiyninwan cheqaqtapuni convencesqa kaspayku, qankunaman Diosmanta willaraykiku. Hinaspapas qankunaqa allintan yachankichis, qankuna ukhupi kaspaykuqa, qankunata khuyakuspan, allinniykichispaq tukuy imatapas ruwarayku.

6 Chaymi qankunaqa noqaykupa, hinallataq Señorninchis Jesucristopa ejemplo qosusqaykichisman hina ruwashankichis. Hinaspapas qankunaqa ancha ñak'ariypiña kashaspaykichispas, Señor Jesucristomantan allin willakuykunata chashkirankichis ancha kusikuywan. Chay kusikuytan Diospa Santo Espiritu qankunaman qosurankichis. 7 Chaymi qankunaqa Jesucristopi

creesqaykichisrayku, huk ejemplo kashankichis, Macedonia *provincia kasqaykichiispí, hinallataq Acaya provincia lawpi tiyaq creyentekunapaqwan ima. **8** Hinaspapas qankunamanta qallarispan, Macedonia provincia kasqaykichiispí, Acaya provinciapi, hinallataq huk provinciakunapipas ashka runakuna Señor Jesucristomanta allin willakuykunata willakuranku.

Chayraykun chay lugarkunapi tiyaq runakunaqa ña yachankuña Diospi qankuna creesqaykichista. Chaymi noqaykupaqqqa manaña necesariochu, imaynatas Jesucristopí qankuna creesqaykichismanta chay lugarkunapi willakunaykupaqqqa.

9 Hinaspapas paykunaqa ancha allintan rimashanku, imaynatas ancha khuyakuywan qankuna chashkiwasqaykichismanta, hinallataq Diosman imayna iñisqaykichismantapas.

Hinaspapas willakullashankutaqmi, kay pachapi runakunapa ruwasqan *idolokunata saquespa, kawsaq cheqaq Diostaña servisqaykichismantapas. **10** Hinaspapas paykunaqa rimashankun, Señor Jesucristopá kay pachaman kutimunanta qankuna suyasqaykichismantapas. Ichaqa Diosmi Jesucristotaqa kawsarichiran wañusqakuna ukhumanta, saynapi juicio p'unchaw chayamuqtin, wiñay castigomanta librasqa kananchispaq.

Apóstol Pablo Tesalónica llaqtapi yachachisqanmanta

2 1 Wawqe panaykuna, qankunaqa yachankichismi, qankunaman watukuq hamusqaykuqa, mana yanqapaqchu kasqanta. **2** Hinaspapas qankunaqa ñan yachankichishña, Tesalónica llaqtaykichiisman manaraq chayamushaqtiyuqa, Filipos llaqtapi runakuna contraykupi kaspanku k'amiwasqankuta, hinallataq ñak'arichiwasqankutapas. Ichaqa chaykuna pasawashaqtinkupas, Diosninchismi kallpanchawaranku, chay Tesalónica llaqtaykichiispí runakuna contraykupi kashaqtinkupas, mana manchakuspa, Diosmanta allin willakuykunata qankunaman willanaykupaq. **3** Hinaspapas noqaykuqa cheqaq kasqallantan willarayku, manataqmi pantachiyyta munaspaykuchu, nitaq ni pitapas engaña yta munaspachu. **4** Aswanqa Diosmi noqaykutaqa akllawaranku, aprobasqa obrero kaspayku, Señor Jesucristomanta allin willakuykunata runakunaman willanaykupaq. Chayraykun noqaykuqa ima kasqallanta willakushayku. Hinaspapas manan

runakunawan allinpi qepayta munaspachu willakuyku, aswanqa Dioswan allinpi qepayta munaspaykun. Paymi sonqoykuta reqsin, allinchus icha mana allinchus kasqantaqa. **5** Hinaspapas qankunaqa yachankichismi, noqaykuqa manan sumaq palabrukunawanchu qankunataqa convenceraykichis, nitaqmi qolqueraykullachu qankunataqa rimapayaraykichis. Chaytaqa Dios kikinmi allinta yachan. **6** Hinaspapas noqaykuqa manan runakuna otaq qankuna alabawanaykichistachu munarayku. **7** Noqaykuqa Jesucristopa *apostolnin kasqaykuraykun qankunata kamachinaykupaq atiyniyoq karayku. Ichqaq aswanmi noqaykuqa qankuna ukhupi kaspaykuqa, llamp'u sonqowan rikuraykiku, imaynan huk warmipas wawankunata tukuy sonqonwan khuyapayasca uywan saynata. **8** Chaymi qankunataqa anchata khuyakuspayku, Diosmanta allin willakuykunata kusikuywan willaraykichis. Hinaspapas noqaykuqa tukuy vidaykuwan, hinallataq tukuy imaykuwanmi qankunataqa yanaparaykichis, qankunata anchatapuni khuyakusqaykurayku. **9** Wawqe panaykuna, qankunaqa yuyashankichismi, imaynatachus tutantin p'unchawnintin makiykuwan llank'asqaykutaqa. Saynatan noqaykuqa huk trabajopi llank'arayku mantenekunaykupaq, saynapi qankunapaq ama huk gasto kanaykupaq. Hinaspan noqaykuqa Diosmanta allin willakuykunata gratisilla qankunaman willaraykiku.

10 Noqaykuqa qankuna ukhupiqa mana huchallikuspan, allinta comportakuspa, kawsarayku. Chayraykun noqaykutaga mana ni pipas acusaytaqa atiwankumanchu. Chaykunamantan Diospas, hinallataq qankunapas testigoy kankichis. **11** Hinaspapas qankunaqa yachankichismi, noqaykuqa qankunatan anchatapuni khuyakuraykiku, imaynan papanpas wawankunata khuyakuspa, animan hinallataq consuelan chay hinata. **12** Hinaspapas qankunataqa alli-allintan yachachiraykichis, Diospa wawankuna kasqaykichisrayku, allinta kawsanaykichispaq. Diosmi waqyashasunkichis, hanaq pacha k'anchaq glorianpi paywan kushka gobernaranaykichispaq.

13 Chayraykun noqaykuqa Diosman tukuy tiempo graciasta qoyku, qankunaman Diospa palabranta willaqtiyku, sumaqta chashkisqaykichisrayku. Chay chashkisqaykichis palabrataga

manan runakunapa palabranta hinachu chashkirankichis, aswanqa Diospa palabranta hinan. Chay palabranta uyarisqaykichismi kawsayniykichistaqa cambiaran. **14** Wawqe panaykuna, qankunaqa yachallankichistaqmi, llaqtamasiykichis runakuna qatikachaspa ñak'arichisusqaykichistapas. Saynatan Judea *provincia lawpipas, Señor Jesucristopi creeq masinchiskunatapas qatikachaspa ñak'arichiranku llaqtamasin runakunaqa. **15** Hinas papas chay Judea *provincia lawpi tiyaq runakunallataqmi Señor Jesucristotapas, hinallataq Diosmanta willakuq ñawpaq *profetakunatapas wañuchiranku. Chay llaqtamasiy runakunallataqmi ashka llaqtakunamanta noqaykutapas qarqomuwaranku. Paykunaqa, Diosta mana kusichispunkun, llapallan runakunapa contranpi kashanku. **16** Chaymi chay runakunaqa Diosmanta allin willakuykunata huk law *nacionniyoq runakunaman willaqtiyku, hark'awashanku. Saynata ruwaspankun, paykunaqa aswan más huchataraq apayukushanku. Ichaqa Diosmi paykunataqa ancha mana aguantayta castiganqa.

Apóstol Pablo creyentekunaman visitay munasqanmanta

17 Khuyasqay wawqe panaykuna, noqaykuqa qankunamantan karunchasqa hina kasharayku huk tiempo. Ichaqa qankunawan kushka mana kashaspaykupas, tukuy tiempon sonqoykupiqa yuyallaraykiku. Chaymi noqaykuqa qankunaman visitamuya anchata munarayku, saynapi qankunawan tupayunanchispaq. **18** Noqaykuqa ashka kutitan qankunaman visitamuya munarayku. Hinas papas noqa Pablo kikiypunin ashka kutita qankunaman visitamuya piensarani. Ichaqa Satanasmi sapa kutin huk trampata hina churawaranku, saynapi qankunaman ama visitamunaykupaq. **19** Saynaqa Señorninchis Jesucristo kutimuqtinri, ¿manachu paymanta qankunaman willasqaykurayku kusikuykuman? Arí, Señorninchis Jesucristo kay pachaman kutimuqtinqa, anchatan kusikusaqku, qankunaman willasqayku mana yanqapaq kasqanrayku. **20** Chayraykun noqaykuqa qankunamanta anchata kusikuspa, contento kashayku qankunapa iñiynykichiswan.

3 **1** Ichaqa qankunamanta karupi, kaspaykun noqaykuqa anchata llakikushayku. Chaymi noqaykuqa Atenas llaqtapi sapallayku qepakunaykupaq parlanakurayku. **2** Hinaspan

wawqenchis Timoteota qankunaman mandamuraykichis. Payqa Jesucristomanta allin willakuykunata willaspanmi yanapawashanku. Chayraykun wawqenchis Timoteotaqa mandamuraykichis, qankunata iñiyniykichispi allinta kallpanchasunaykichispaq, hinallataq yanapasunaykichispaq ima, 3 saynapi ima sasachakuykunapipas qankuna ñak'arispaykichis, ama hukmanyanaykichispaq. Hinaspapas qankunaqa ñan yachankichishña, ima sasachakuykunaña hamuwaqtinchispas ñak'arinanchismantaqa. 4 Qankunawan kushka kashaspaykuraqmi, ña willaraykichishña imapas sasachakuykuna hamunanmantaqa. Chaymi kunanqa ña yachankichishña, noqaykupa yachachisqaykuman hina, chay sasachakuykuna pasasqanmantaqa. 5 Chaymi noqaqa qankunamanta anchata llakikuspay wawqenchis Timoteota mandamurani, saynapi iñiyniykichispi imayna kasqaykichista yachanaypaq. Hinaspapas noqaqa anchatan piensapakurani: “¿icha diablochu ima huchamanpas paykunataqa urmarachin?” nispay. Sichus sayna kanman chayqa, yanqapaqchá Señor Jesucristomanta qankunaman yachachisqaykuqa kanman karan.

6 Ichaqa wawqenchis Timoteoqa ñan kutiramuranña Tesalónica llaqtaykichismantaqa. Hinaspas payqa willawaranku, allinta khuyanakuspa kawsasqaykichismanta, hinallataq Señor Jesucristopí mana ishkayaspa, allinta paypi iñisqaykichismantawan ima. Hinaspas wawqenchis Timoteoqa willawarankun, mana qonqaspa yuyariwasqaykichista, hinallataq noqaykuwan kaqmanta tupayuya munasqaykichismantapas, imaynan noqaykupas qankunawan tupayuya munayku, chay hinata. 7 Chayraykun wawqe panaykuna, iñiyniykichispi firme sayasqaykichista yacharuspayku, noqaykuqa ancha sasachakuypiña tarikuspakupas, ñak'arispaykupas, ancha kallpanchasqa kashayku. 8 Chaymi kunanqa, Jesucristopí cheqaq iñisqaykichista yachaspayku, ancha kusisqa tarikuyku. 9 Chayraykun noqaykuqa ancha kusikuywan Diosninchisman graciasta qoyku, qankuna mana ishkayaspa, Diospi allinta creesqaykichisrayku. Chaymi Diosman graciasta qospaykuqa, manaña ni imaynanmantapas niyta atiykuñachu. 10 Chaymi

tutapas p'unchawpas Diosmanta tukuy sonqoykuwan mañakuyku, qankunawan tupayunaykupaq, saynapi qankunaman hamuspa kallpanchaqtiyku, Señorninchis Jesucristopí astawanraq creenaykichispaq.

11 Chayraykun Diosninchismanta, hinallataq Señorninchis Jesucristomantawan mañakushayku, qankunaman visitaq hamunaykupaq. **12** Saynallataqmi noqaykuqa Señorninchis Jesucristomanta mañakushayku, qankunapura anchata khuyanakunaykichispaq, hinallataq llapallan runakunatapas khuyakunaykichispaq, imaynan noqaykupas qankunata anchata khuyakuykichis, chay hinata. **13** Saynallataqmi noqaykuqa Señorninchis Jesucristomanta mañakushayku, qankunata kallpanchasunaykichispaq, hinallataq huk limpio sonqoyoq kanaykichispaq ima. Saynata kawsaqtiykichismi, Diospa ñawpaqninpiqa mana ni pipas ni imamantapas acusayta atisunkichishchu, Señorninchis Jesucristo paypi iñiqkunawan, hinallataq angelinkunapiwan kushka kay pachaman kutimuqtin. Amén.

Diospa munasqanman hina kawsananchismanta

4 **1** Wawqe panaykuna, noqaykuqa ñan yachachiraykichishña Diospa munasqanman hina kawsanaykichismantaqa. Chaymi qankunaqa chay yachachisqaykuman hina kawsashankichis. Ichaqa kunanmi noqaykuqa Señorninchis Jesucristopa sutinpi kallpanchamuykiku, hinallataq mañakamuykiku, astawanraq kallpanchakuspa, Diospa munasqanman hina kawsanaykichispaq.

2 Hinaspapas qankunaqa ñan yachankichishña, Señorninchis Jesucristopa yachachikuyinman hina, qankunaman yachachisqaykutaqa. **3** Diosqa manan munanchu waqllikuy huchakunapi kawsanaykichistaqa. Aswanmi Diosqa munan llapallan huchakunamanta karunchakuspa, ch'uya sonqoyoq kawsanaykichista. **4** Chayraykuyá qankunaqa sapankamaykichis esposaykichista sumaqta respetaspa kawsaychis. **5** Hinaspapas qankunaqa, amayá Diosta mana reqsiq runakuna hinachu waqllikuy huchakunata ruwaspa puriychis. **6** Hinaspapas amayá ni pipas Señor Jesucristopí creeqmasintaqa ofendechunchu, nitaq engañachunpashchu.

Tukuy chaykuna ruwaqkunataqa kikin Señormi anchata castiganqa. Chaykunamantan noqaykuqa ñawpaqtaraq ña willaraykichishña. **7** Hinaspapas Diosqa manan millay huchakunata ruwaspa kawsananchispaqchu waqyawaranchis. Aswanqa waqyawaranchis, tukuy huchakunamanta karunchakuspa, sumaq limpio sonqoyoq kawsananchispaqmi. **8** Chayraykun niykichis, sichus pipas kay yachachisqaykuta mana kasukuspaqa, manan noqallaykutachu rechazawashanku. Aswanqa *Santo Espíritu qowaqninchis Diostan rechazashanku.

9 Hinaspapas Diosqa ñan qankunataqa yachachisurankichishña, imaynatas Señorninchis Jesucristopí creeqkunapura khuyanakuspa kawsanaykichismantaqa. Chayraykun manaña necesariochu, chay khuyanakuymanta qankunaman escribimunaypaqqa. **10** Ichqa cheqaqtapunin qankunaqa khuyakushankichis enteron Macedonia *provincia lawpi iñiqmasinchiskunataqa. Chayraykun ruegakamuykichis, qankunapura astawanraq khuyanakunaykichispaq, saynapi Señorninchis Jesucristopí llapallan creeqkunatapas astawanraq khuyakuspa kawsanaykichispaq. **11** Qankunaqa, huk runakunapa ruwanankunaman ama metekuspa, hawkalla kawsaychis.

Manka ruwaq runa (1 Tesalonicenses 4.11)

Hinaspa llank'aychis mantenekunaykichispaq makiykichiswan, imaynatan ñawpaqtaraq yachachiraykichis chay hinata.

12 Sichus qankuna kay consejasqaykunata kasukunkichis chayqa, Señorninchis Jesucristopi mana creeq runakunapas, allin kawsasqaykichista rikuspankun, respetasunkichis. Qankunaqa saynata kawsaspan, manaña ni pimantapas ni imatapas mañakunkichishñachu mantenekunaykichispaqqa.

Señorninchis Jesucristopa kutimunanmanta

13 Wawqe panaykuna, noqaykuqa munaykun wañuq runakunawan imas pasananmanta yachanaykichista, saynapi Señorninchis Jesucristopi mana creeq runakuna hina ama llakisqa kanaykichispaq. Paykunaqa anchatan wañuqkunamantaqa llakikunku, manaña tupanankuta yachaspanku. **14** Ichaqa noqanchisqa yachanchismi Señorninchis Jesucristo wañusqanmanta kawsarimusqantaqa. Saynallataqmi Señorninchis Jesucristopi creespa wañuqkunatas kikin Diospuni kawsarichimunqa.

15 Chaymi noqaykuqa Señorninchis Jesucristopa yachachisqanman hina qankunata yachachishaykichis khaynata: Señorninchis Jesucristo kay pachaman kutimuqtinqa, paypi creespa wañuqkunaraqmi primertaqa kawsarimunqaku paywan kushka kanankupaq. Chaymantañan chay tiempopi manaraq wañuq creyentekunaqa Señorninchis Jesucristowan huñunakusunchis. **16** Ichaqa kikin Señorninchis Jesucriston hanaq pachamanta urayamushaspa, altomanta qaparispa kamachinqa. Hinaqtinmi *angelkunapa jefen *Arcángel willakunqa Jesucristopa hamusqanta. Chaymi huk cornetata huk ángel tocanqa. Hinaqtinmi chay cornetapa tocasqanta uyarispanku, Señorninchis Jesucristopi creespa wañuq runakunaraq primerta kawsarimunqaku. **17** Chaymantan Diosqa Jesucristopi creespa kawsashaqraq runakunata, wañusqankumanta kawsarinpuq runakunatawan kushkata hanaq pachaman oqariwasunchis. Hinaspan alto cielopi phuyupa chawpinpi Señorninchis Jesucristowan tupasunchis. Hinaspan paypi iñiqkunaqa, llapallanchis paywan kushka hanaq pachapi wiña-wiñaypaq kawsasunchis. **18** Chayraykun kay yachachikuykunawan qankunaqa, llapallaykichis, allinta kallpanchanakunaykichis.

5 1 Wawqe panaykuna, manan necesariochu qankunaman escribimunaypaq, ima tiempokunapis otaq ima p'unchawkunapis kaykuna pasananmantaqa. 2 Hinas papas qankunaqa yachankichismi, Señorninchis Jesucristopa kutimunan p'unchawqa qonqayllamanta chayamunanta. Imaynan mana piensasqanku rato, suwapas tutata otaq ima horastapas qonqayllamanta suwakuq hamun chay hinata. 3 Chay p'unchaw chayamunapaq kashaqtinmi, Jesucristopí mana iñiq runakunaqa khaynata nishanqaku: "Tukuy iman kay pachapiqa hawkalla kashan; hinas papas manan ni imamantapas manchakunapaq hinaqa kanchu", nispanku. Hinaqtinmi Diosqa qonqayllamanta castigaspa, kay pachapi tukuy kaqkunata destruispa tukuy pampaman tukuchinqa. Chaymi mana ni pipas ishkakapuytaqa atinqakuchu. Ichaga chaykunan pasanqa mana piensasqanku horasta, imaynan wiksayoq warmita onqokunanaqa qonqayllamanta dolor hap'in chay hinata. 4 Ichaqa wawqe panaykuna, qankunaqa manañan tutayaqpi hinañachu kawsashankichis. Chayraykun qankunapaqqqa Señorninchis Jesucristopí kutimunan p'unchawqa manaña huk suwa hinañachu sorprendesunkichis. 5 Hinas papas qankunaqa llapallaykichismi k'anchaypi, hinallataq p'unchawpi kawsaq runakuna hina kashankichis. Chaymi noqanchisqa manaña tutayaqpi kawsaq runakuna hinañachu kanchis. 6 Chayraykuyá noqanchisqa ama wakinkuna hinachu puñuspa hina kawsasunchis. Aswanyá noqanchisqa sapa p'unchaw rikch'aspa hina, allin yuyaywan kawsasunchis. 7 Puñuqkunan ichaga tuta puñunku. Mach'aqkunapas tutan mach'anku. [Nota: *Chay puñuq, mach'aq, hinallataq tutayaqpi kawsaq runakunaqa, huchapi kawsaq runakunan kanku. Chaymi paykunaqa Señorninchis Jesucristopí kutimunan p'unchawpiqa mana piensankuchu.*] 8 Noqanchismi ichaga p'unchawpi hina kawsashanchis. Chayraykuyá noqanchisqa allinta rikch'aspa hina kawsasunchis, Diospi confiakuspa, hinallataq llapallan runamasinchistapas sumaqta khuyakuspa. Ichaga Diospi confiakuyinchismi, hinallataq runamasinchista khuyakuspa kawsayninchismi, huk *bronce planchamanta ruwasqa chaleco hina, tukuy huchakunamanta waqaychawasun. Saynallataq sichus salvasqa kasqanchismanta mana ishkayaspa kawsasunchis chayqa, chay confiasqanchismi huk soldadopa

umanman churakunan casco hina noqanchista protegewanchis, salvasqa kananchispaq. **9** Diosqa manan castigasqa kananchispaqchu waqyawaranchis. Aswanqa waqyawaranchis, Señorninchis Jesucristopí creespa, salvasqa kananchispaqmi. **10** Chaypaqmi kikin Señorninchis Jesucristo noqanchisrayku wañuran, saynapi kawsaspapas otaq wañusqa kaspapas, kutimuqtin paywan kushka kananchispaq. **11** Chayraykuyá qankunaqa yanapanakuspa kallpanchanakuychis, imaynatan kunan kallpanchanakuspa kawsashankichis chay hinata.

**Jesucristopí creeq runakunata apóstol
Pablo kallpanchasqanmanta**

12 Jesucristopí creeq wawqe panaykuna, qankunatan ruegakamuykichis, yachachisuqniykichis liderkunataqa allintayá respetylachis. Paykunan qankunata anchata kallpanchakuspa, yachachisunkichis, Jesucristopí creespa allinta kawsanaykichispaq. **13** Saynallataqyá chay liderkunataqa allinta respetaspa khuyakuychis, Jesucristopá obranpi llank'asqankurayku. Saynallataq qankunapurapas hawkalla kawsakuychis. **14** Saynallataqmi wawqe panaykuna, qankunataqa ruegakamuykichis, mana imapas ruway munaq qella runakunataqa q'aqchaychis llank'anankupaq. Saynallataq ishkayaq runakunatapas, hinallataq pisi iñiyllayoq kaqkunatapas sumaqta kallpanchaychis. Saynata ruwaspa llapanpaq pacienciayoq kaychis.

15 Hinaspapas qankunaqa contraykichispi ima maltapas ruwasuqtiykichisqa, amayá chay runamantaqa vengakuychishchu. Aswanyá qankunaqa sapa p'unchaw kallpanchakuychis, allin kaqta ruwaspa, qankunapura kawsanaykichispaq; hinallataq llapallan runakunawanpas allinta kawsaychis. **16** Qankunaqa tukuy tiempoyá kusisqalla kawsaychis. **17** Saynallataq Diosmantapas tukuy tiempo mañakuychis. **18** Saynaqa imaña pasaqtinpas, Diosmanyá graciasta qoychis. Saynatan Diosqa munan, Jesucristopí creeq runakuna kawsananchista.

19 Hinaspapas amayá qankunaqa Diospa *Santo Espiritunpa contranpiqa ni imatapas ruwaychishchu. (Aswanyá paytaqa allinta kasuychis). **20** Sichus

Diospa Santo Espiritun pitapas yanapanqa, Diosmanta imatapas willanapaq chayqa, amayá chay nisqantaqa despreciaychishchu. **21** Tukuy ima nisqankutapas allinta averiguaspayá examinaychis, saynapi cheqaqtachus icha manachus Diosmanta rimasqanku kasqanta yachanaykichispaq. Hinaspas allin kaq yachachikuykunallata kasukuychis. **22** Llapan mana allin ruwaykunamantapas karunchakuspayá kawsaychis.

23 Hawkayay qokuq Diosmi qankunapa espiritu kichista, almaykichista, hinallataq cuerpo y kichistapas sumaqta ch'uyanchanqa, saynapi limpio sonqoyoqña Señorninchis Jesucristo kutimunan p'unchawkama kawsanaykichispaq. **24** Diosmi qankunataqa waqyasurankichis, paypaq kanaykichispaq. Paymi tukuy ima nisqanta cumplin. Chayraykun Diosqa tukuy kay nisqaykunataqa ruwanqapuni, saynapi prometesqankuna cumplikunampaq.

Cartapa tukukuyninmanta

25 Wawqe panaykuna, Diosmantayá noqaykupaqwan mañapuwaychis.

26 Jesucristopi creeq llapallan wawqe pananchiskunatapas khuyakuywan abrazaykuspayá otaq huk much'aywan saludaykuychis. [Nota: Israel nacionpiqa qaripas warmipas much'aywanmi saludanakunku. Ichaqa kay Perú llaqtanchispipa manan qarikunaqa much'anakunkuchu saludanakunankupaqqaj.]

27 Señorninchispa sutinpin qankunata kamachimuykichis, kay escribimusqay cartataqa Jesucristopi creeq llapallan wawqe pananchiskunamanyá leeykuychis.

28 Noqaqa Señor Jesucristomantan mañakushani, paypa munakuynin astawanraq qankunapi kananpaq. Amén.